

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones magistri Nicolai deniise sacre pagine professoris

De Tempore Hyemales

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Feria s[e]c[un]da post p[ri]ma[m] Do[mi]nica[m] aduent[us].

urn:nbn:de:hbz:466:1-30599

Feria II. post primam dnicam

Deposito igitur ornatu venit heatus bernardus ad eam: et ait Sufficit enim tibi matrem Christi imitari. Nam stultissimum est Christum tali ornatu provocare: quia ornatu vanus non est aliud quam rete diaboli et gladii igneus bifacurus occidens labentis animam per superbiam: et aspicientis animam per luxuriam de quibus animabus redditura es rationem. Mala ergo ex his verbis prope octa seculum deseruit et cum licentia mariti religionem intravit ubi laudabiliter virginitatis preparate non corpora sed corda. Eccl. ij. Qui timet dominum preparabit corda sua et in conspectu eius sanctificabunt animas suas.

Pro tertio. Audisti etiam quod iura dicuntur. xliij. q. v. Scriptum est. de pe. di. v. c. i. h. Semp offerat. Abel placuit deo: et ideo eius oblatio. q. d. Non placuisset oblatio si persona non fuisset grata. Et lex dicit. Nullus indignus deus salutare principis. De seruis toribus. Cum introissent. Pone casum deo quod inimicus est. regis qui in presumit comparere coram rege in festo regio: et corat. quod h regi displicet et. Expone. Horat. illud. Esa. j. Quamini mundi estote auferte malum cogitationum vestra ab oculis meis.

Feria secunda post primam dnicam ad ventum.

Abjiciamus

Ambulate dum lucem habetis ut non tenebre vos comprehendant et qui ambulat in tenebris nescit quid vadat. Jo. xij. Abjicere debemus etiam quoniam ait ipse dominus. Ambulate. et. Ubi sunt tenebre consideranda. Salutaris exhortatio. Ambulate. l. h. Exhortationis. et. ut non tenebre. Rationis confirmatio: et qui in te. et. De primo. Eph. v. Ut filij lucis ambulate. De secundo. Matt. xxv. Servum inutilem projicite in tenebras exteriores. De tertio. Proverb. iij. Via impiorum tenebrosa nesciunt ubi corruunt.

Abjiciamus etiam. **P**ro primo. An necessarium fuerit ad reparationem generis humani deum incarnari. Non: quia per incarnationem nihil virtutis deo accrevit ergo absque incarnatione reparare potuit. Contra. Necessarium fuit divinam provisionem in scripturis expressam implere. **R**idet tho. in. lq. par. q. j. Ad finem aliquem aliquid de necessarium dupliciter. Uno modo sine quo ad non potest esse sicut abusus necessarius est ad preservationem vite. Alio modo quod convenit provenit in fine sicut equus dicitur necessarius ad iter. Primo modo non fuit necessarium deum incarnari ad humani generis reparationem: sed secundo modo. Dicit enim Aug. xij. de trinitate. Ostendam quod non alium modum possibile deo defuisse cuius partem cum cetera equaliter subiaceret: sed sanande misericordie convenientiore alium modum non fuisse. **H**er tho. **P**ro secundum. Vis divina operatio cetera creaturas voluntaria est et continens. Unde de omni tali ope dicitur potest in esse persona illud juvenalis. Sic volo sic iubeo sit pro revo lunas. Sicut enim tractat Aristoteles. v. metaph. Aliter quod absolute sunt contingentia necessaria dici possunt ex suppositione finis sicut aliquid dicitur aliter necessarium sine quo non potest haberi esse ut homo sine vestibus. De hoc ergo modo necessarii quod in necessarium et. Dicit enim. ut supra. Et quod concludit in homines miranda benignitatis suavitate. Jo. xij. Sic deus dilexit mundum ut filius sui daret ut o. qui credit in eum non pereat. h. ba. vi. eter. Videte quod si creditis in eum. Forte dicitur quod sic. Sed notate quod credere in eum (ut dicitur Aug.) est credendo sibi adherere: credendo in eum tunc: quod reuera esse non potest nisi fuerit eius mandata. Audite o peccatores et. Erubescatis et. recognoscetis dei benignitatem quod proflus miranda est cum posset aliunde reparare genus humanum. Noluisset enim habere aliter facere nisi sibi uniendo naturam humanam. **F**igura. Matt. viij. Cum passer dominus aliter sanare leprosum noluit tamen nisi tangendo benigne. Et quod tractu leprosus ille credens mundatus est. Expone. Certe benignissime retigit deus naturam humanam cuius eam sibi assumpsit. Et quod tractu mundari possunt omnes in eis credentes. Prover. xv. Per fidem purgantur peccata.

sam implere. **R**idet tho. in. lq. par. q. j. Ad finem aliquem aliquid de necessarium dupliciter. Uno modo sine quo ad non potest esse sicut abusus necessarius est ad preservationem vite. Alio modo quod convenit provenit in fine sicut equus dicitur necessarius ad iter. Primo modo non fuit necessarium deum incarnari ad humani generis reparationem: sed secundo modo. Dicit enim Aug. xij. de trinitate. Ostendam quod non alium modum possibile deo defuisse cuius partem cum cetera equaliter subiaceret: sed sanande misericordie convenientiore alium modum non fuisse. **H**er tho.

Pro secundum. Vis divina operatio cetera creaturas voluntaria est et continens. Unde de omni tali ope dicitur potest in esse persona illud juvenalis. Sic volo sic iubeo sit pro revo lunas. Sicut enim tractat Aristoteles. v. metaph. Aliter quod absolute sunt contingentia necessaria dici possunt ex suppositione finis sicut aliquid dicitur aliter necessarium sine quo non potest haberi esse ut homo sine vestibus. De hoc ergo modo necessarii quod in necessarium et. Dicit enim. ut supra. Et quod concludit in homines miranda benignitatis suavitate. Jo. xij. Sic deus dilexit mundum ut filius sui daret ut o. qui credit in eum non pereat. h. ba. vi. eter. Videte quod si creditis in eum. Forte dicitur quod sic. Sed notate quod credere in eum (ut dicitur Aug.) est credendo sibi adherere: credendo in eum tunc: quod reuera esse non potest nisi fuerit eius mandata. Audite o peccatores et. Erubescatis et. recognoscetis dei benignitatem quod proflus miranda est cum posset aliunde reparare genus humanum. Noluisset enim habere aliter facere nisi sibi uniendo naturam humanam. **F**igura. Matt. viij. Cum passer dominus aliter sanare leprosum noluit tamen nisi tangendo benigne. Et quod tractu leprosus ille credens mundatus est. Expone. Certe benignissime retigit deus naturam humanam cuius eam sibi assumpsit. Et quod tractu mundari possunt omnes in eis credentes. Prover. xv. Per fidem purgantur peccata.

Pro secundo. super de duobus et. nunc de tertio quod est exequibile conclusiois confirmatio cum dicitur. Induimini dominum iesum. i. formam et conversationem domini nostri iesu christi. sic induit erat pau. qui dicebat. Gal. ij. Quis ego iam non ego: vivit autem in me christus: sed autem non potest fieri nisi prius abijciat opera tenebrarum. **L**uce. nieter autem dicitur dominus iesus indumentum per christi. Indumentum enim est corporis circumdata

etiam: itez caloriz cofuatiuū: z exterioris
indumētī expulsiuū siue repulsiuū Sic
dñs iesus pñs corā hūano p gratiā ipm
circūdat. feruorē charitatis cōseruat z ab
hostib⁹ p̄suat. iō recte dicit indumētū no
strū. Eph. iij. Renouamini in spū men/
tis vfe z induite nouū hoīem. i. chm q̄ fz
deū creat⁹ ē scz q̄ ad hūanitatē. Sūt autē
p̄siderande tres hui⁹ indumētī p̄ditides

Prima est venerāde sublimitatis.

Secda est desiderande vtilitatis.

Tertia ē obseruande necessitatis.

Prima est cōditio venerande sublimi/
tatis q̄ signat⁹ p̄ nomē dñm. Apoē. xix.
Dñs dñantū. iō ipm induimini p̄ subie/
ctionis reuerētiā. ps. Nōne subiecta erit
deo aīa mea. Secda est p̄ditio desider/
rāde vtilitatis q̄ iesus. i. saluatorē. Mat.
j. Vocabis nomē ei⁹ iesum. ipē em saluū
faciet populū suū a peccis eoz. iō induim/
ni eū p̄ affectōis beniuolentiā. j. Jo. iij.
Diligam⁹ dñm qm̄ ipē prior dilexit nos.

Tertia est p̄ditio obseruande necessita/
tis cū dñs chm. i. vnetū plenitudine grē a
q̄ oīs alia grā diriuat⁹: z sic grām q̄ nobis
p̄maxime necessaria ē: hñe nō possum⁹ ni
si ipm induamur. Jo. j. De plenitudine ei⁹
oēs accipim⁹: iō ipm induamini p̄ confor/
mationis efficacīā: q̄ chm̄ dicit⁹ a chzo
iō formā z cōuersationē chm̄ induere de/
bemus. Predicte ergo cōditōes nos ex/
citare debent ad induendū dñm hoc ē ei
indumentū dignissimū vtilissimū z maxi/
me necessariū. Sed heu multi diabolū
magis q̄ chm̄ induunt: diabolo se cōfor/
mātes. j. Jo. iij. Qui facit peccm̄ ex diabo/
lo est qm̄ ab initio diabol⁹ peccauit. Ado
q̄ppe cōfigurant diabolo vt vere dicant
filij diaboli: imo etiā peccōr diabolus pōt
dici. Exemplū de iudeis quib⁹ dicit dñs
Jo. viij. Vos ex patre diabolo estis. Et de
iuda p̄ditore de q̄ dicit dñs. Jo. vj. Tu⁹
ex vobis diabolus est: iō bene dñs eph. iij.
Nolite locū dare diabolo.

Pro tertio. Audistis zc. Cauete ne
mag⁹ diaboli q̄ chm̄ gerat⁹ signa sic
chm̄ nō possēt nūerari inter mēbra chm̄
sed diaboli. Nam sic hñ. xij. dis. nō decet.
Mēbra cōformāda sūt capiti. Et Insti.
de re. mili. Diliges dñm habere signa sui
p̄ncipis. Pone caluz. Sint duo capita/

nei p̄trarij alter gerit insignia p̄ cruce al/
bam. alius autē figurā nigrā hirci: inuenit
es aliquē gerētē signa scdi querēs cui⁹
es. Si dixerit talis capitaneus: q̄ crucez
albā gerit. Non statim dices: mētiris qm̄
habes insigniū alteri⁹ zc. Expone. Hora
do tñ illud. j. pe. iij. Dñm chm̄ sacrificare
in cordibus vestris.

Feria. iij. post p̄mā dñicā aduent⁹.

Abjiciamus

zc. De⁹ lux est z tenebre nō
sunt in eo vllē. Si dixerim⁹
quoniā societate habemus eū eo z in tene
bris ambulamus: mētiram⁹ z veritatē nō
facim⁹: si at̄ in luce abūlam⁹ sic ipē i luce
societate hēim⁹ ad iuicē z sanguis iesu chm̄
filij ei⁹ emūdat nos ab omni peccō. j. Jo. j.
Abjicere debem⁹ zc. qm̄ deus lux est. zc.
Ubi sūt tria p̄siderāda. viz. Diuine ma/
iestatis luminosa p̄fectio. Deus est lux zc
Hūane fatu. tatis tenebrosa abūso. Si
dixerim⁹. Nos e fragilitatis grōsa infor/
matio. Si autē in luce zc. De p̄mo. Sap.
vij. Inextinguibile est lumē ei⁹. De scdo
ij. Coz. vj. Que societates lucē ad tenebras
De tertio Jo. xij. Dū lucē habet⁹ credite
in lucem vt filij lucis sitis.

Abjiciamus zc.

Pro p̄mo. An sola hoīs liberatio a
miseria fuerit rō p̄pter quā fili⁹ dei ē
incarnat⁹ sic q̄ si adām nō peccasset fili⁹
dei incarnatus nō fuisset. Q̄ nōnibilo min⁹
incarnat⁹ fuisset: q̄ dignitas hūana natu/
re nō est augmētata p̄ peccm̄: maxima autē
dignitas est q̄ hoc q̄ a deo est assumpta.
Cōtra Aug. li. de. p̄. dñi. Si hō nō peccas
set fili⁹ hōis nō venisset. Uide rñ. in alio
aduentuali p̄cedenti. Feria. ij. post. iij.
dñicā Artic. o. ij. Pro fundamēt. Luz
volum⁹ rē aliquā cognoscere inq̄rendū ē
de ei⁹. Uñ aristo. j. phyls. Tūc vnūqd
q̄ arbitramur cognoscere cū cās ei⁹ z p̄n
cipia cognoscim⁹. Et p̄gil. di. i. georgiā.
Felix q̄ potuit rex cognoscere cās. Querit q̄
d̄ icarnatōis cā. An p̄cā cā fuerit libatio
hoīs zc. Dic rñ. Et q̄ recollige q̄ deuote
do dēim⁹ grā agere q̄ tā benignē voluit su
curere hoī p̄ditō q̄ vt dñs. j. i. j. chm̄ ies⁹